

Pöösaspean muutto syksyllä 2022 (A.Forsten & A.Lindholm)

Pääosa syksystä saatiin laskettua. Varsinkin heinäkuussa ja elokuussa tuli taukoja kolmisen viikkoa, vaikka yksittäisiä päiviä pidemmällä tauoilla laskettiin. Marraskuun 21. oli viimeinen stajipäivä kun päivälämpötilat laskivat jo alle nollan ja tuulet olivat sitkeästi kaakosta, mikä lisäsi väreilyä sekä painoi linnut ulos, ja sen seurauksena päivät muuttuivat aika heikoksi.

Pöösaspeassa saatiin siis stajittua melkein kaikkina päivinä ainakin lyhyen aikaa. Samaan tehoon kuin varsinaisissa koko syksyn projekteissa ei kuitenkaan päästy, etenkin kun iltasessiot jäivät lähes kokonaan pois, eli havaintotuntien määrä jäi vajaan puoleen projekteissa käytetyistä. Myös teho oli pienempi sen takia että yhtäkaista miehitystä oli enimmäkseen vähemmän kuin projekti vuonna.

Syysmuutto alkaa oikeastaan jo toukokuun lopulla, josta alkaen muuttaa pieniä määriä aikuisia vesilintukoiraista. Kesäkuun toisella puoliskolla kuvaan tulee enemmän kahlaajia, joista nähtiin mm. 260 kuovia, 19 suokukkoa, 17 punajalkavikloa, 34 liroa, 93 valkovikloa, 3 mustavikloa. Naurulokitkin aloittavat jo, ja kesäkuun luku oli 1110, pikkulokkeja 50. Tiirorokin oli liikenteessä lounaaseen, mm. 35 riuttatiiraa ja 3 pikkutiiraa. Ruokkeja meni lounaaseen 30 ja harmaahaikaroina 47. Pikkulintumuuttoa näkyi, mutta Pöösaspeassa on monesti vaikeaa varmistaa mihin suuntaan pikkulinnut lopulta lähtevät, kun monesti ne käyvät kärjen päällä ottamassa suuntaa. Kesäkuun loppupuoliskolla näkyi mm. peippoja 1454, käpylintuja 276 ja kottaraisia 1580.

Heinäkuussa nähtiin suhteellisen hienoa kahlaajamuuttoa, mutta ei viime vuoden tasolla kuitenkaan, vaikka paremmin kuin viime projektilaskenta vuonna 2019. Lounaistuulia oli oikeastaan vain viitenä päivänä ja se näkyi. Suosirrien heinäkuun määrä oli vain 7.000, kun 2020-2021 oli 12.000, eikä huippupäiviä oikeastaan ollut. Koko syysluku oli myös pieni, 8502, puolet viime vuoden luvusta, joka tosin oli hyvä vuosi. Myöskään isosirreillä ei ollut hyvä heinäkuu, eikä oikeastaan hyvää vuottakaan (heinäkuu 184, koko syksy 202). Pulmussirrejä sen sijaan oli siedettävästi (34, 62). Kuovisirrejä oli jopa paremmin kuin viime vuonna (50,100). Karikukkoja ei ollut niin hyvin kuin pari viimeisenä vuotena, vain 27, joista 19 heinäkuussa. Punakuirejakaan ei nähty kovin paljon, 632, joista 432 heinäkuussa, mutta tähän vaikutti varmaan viikon stajitauko elokuussa. Meriharakoita oli keskimäärin (heinäkuu 685, elokuu 579, syyskuu 207, yht 1978). Mustalintuja nähtiin odotetusti, 393.824. Koirasmustalintujen paras päivä oli 20.7. summana 61.775, joista käytännössä kaikki kuitenkin aamulla vaikka virolaisvoimin iltakin stajittiin. Samana päivänä meni myös hieno koiras pilkkaniska lähietäisyydeltä mustalintuparvessa. Pikkutiiraja meni mukavasti heinäkuussa (65, yht 86). Kalatiirujen ja lapintiirujen määrät ovat paljon kiinni siitä kuinka hyvin ehditään stajaamaan kauas, käytännössä sitä ei nyt ehditty juuri ollenkaan.

Elokuussa nähtiin huikkeen hienoa tyllimuuttoa 879, (yht 971), joista parhaana päivänä 10.8. meni 652, joka tuplaa edellisen ennätyksen. Kuoveja meni yht.1215, eli suhteellisen paljon, joista elokuussa 644. Sorsamuutto oli elokuussa heikohkoa, ja varsinkin tavimäärät jäivät matalaksi koko syksyn läpi (elokuu 2057, syyskuu 4686, yht. 8977). Mustatiiraja meni elokuussa (27, yht 29), selkeästi vähemmän kuin 2014, mutta luku vastaa viiden viimeisen vuoden lukuja. Käpytikkoja nähtiin hyvin, ja suurin osa niistä elokuussa (52, yht 78).

Syyskuu oli paras merikihukuukausi (15, yht 43). Syyskuussa muutti myös nuori tunturikihu, mutta muita kihulajeja ei nähty. Kuikkia ja kaakkureita näkyi melkein saman verran kuin muina ei-projekti vuosina (menevät helposti ohi korkealla). Kaakkureita oli 7046, joista puolet syyskuussa, melkein puolet lokakuussa ja vielä 783 lokakuussa. Kuikat menivät enimmäkseen lokakuussa (1381, yht 2387), huippu oli vasta lokakuun puolivälissä. Jääkuikkia nähtiin sentään kaksi, 22.9. ja 17.10. Jouhisorsia laskettiin suhteellisen normaalimäärä, 11.220, joista syyskuussa 7269 ja lokakuussa 3261. Huippu oli siis viikon myöhässä, ollen vasta syyskuun 23. Myös haapanalla muutto oli melkein viikon myöhässä. Paras päivä oli kuitenkin jo 19.9. jolloin laskettiin 15.774, viidenneksi paras haapanan päiväsumma, vuoden kokonaissumman ollessa 80.015. Harmaasorsia laskettiin

570, joka on toistaiseksi paras luku, ja niiden määrät kasvavat hiljalleen. Lapasorsia nähtiin noin normaali määrä, 2196, joista yli tuhat syyskuussa, mutta vielä lokakuussakin 400. Heinätavimäärät ovat selvässä laskussa ja nyt nähtiin vain 7. Myös punasotkalla menee huonosti eikä niitä nähty kuin 41. Lapasotkalla sen sijaan näyttäisi menevän hyvin, luvut ovat selvästi nousseet 2004 laskennan jälkeen ja laskentavuoden 2019 jälkeen on kaikkina vuosina nähty vähän enemmän kuin 2019, vaikka keskimääräinen laskentateho on projekti vuonna kaksi kertaa parempi. Tänä vuonna ynnättiin kuitenkin hieman vähemmän kuin viime vuonna, eli 48.668. Tänä vuonna oli poikkeuksellisesti kaksi huippua, syyskuun 26. sekä lokakuun 15. ja näiden välissä muutto oli melkein seis. Tukkasotkia meni suurin piirtein normaalisti eivätkä niiden luvut ole parissakymmenessä vuodessa juurikaan muuttuneet. Tänä vuonna niiden huippu oli kuitenkin muista lajeista poiketen aikaisempi kuin normaalisti, jo 21.9. Pilkkasiipiä nähtiin suurin piirtein normaalisti, mutta huippu oli vasta 25.10. jolloin ynnättiin 7617, viidenneksi paras päivä. Kyhmypilkkasiipiä ei valitettavasti nähty yhtään, mutta yksi todennäköinen risteymä muutti pilkkasiipiparvessa 23.10. Alleilla oli surkea vuosi, nähtiin vain 13.309, ja määrät tuntuvat pienenevän syksy syksyiltä.

Sepelhanhet muuttivat pääosin normaaliaikana, eli syyskuun lopussa, ja niitä ynnättiin 24.114, joka ei ollut huonoimpia lukuja, joskaan ei niin hyväkään. Nuorten osuus sen sijaan oli selvästi paras näkemäni, jo syyskuussa näkyi paljon nuoria. Myös yksi hrota-alalajin sepelhanhi nähtiin 24.9. Valkoposkihanhia meni normaali määrä 174.190, josta Pöösaspean toiseksi paras päivä 105.251 laskettiin yllättäen jo 25.9. Kanadanhanhen määrät nousevat vuosi vuodelta (laji ei juurikaan pesi Virossa), ja nyt nähtiin ennätyselliset 165 yksilöä, joista pääosa marraskuussa. Sekä metsähanhia että tundrahanhia nähtiin huonosti, mutta niiden linja saattaa helposti mennä liikaa mantereen puolella Pöösaspeasta katsottuna. Laulujoutsenia ja pikkujoutsenia ynnättiin kohtalaisesti viimeisten kymmenen vuoden tilastoihin nähden, mutta 2000-luvun alkupuolella molempia meni enemmän. Tosin laulujoutsenia näkyisi varmaan enemmän jos laskentakausi ulottuisi joulukuulle, niin kuin 2004 ulottuikin.

Ammattimainen kalastus alkoi vasta lokakuun lopussa, joten lokkejakaan ei juurikaan nähty. Aroharmalokkien määrä jäikin pieneksi, 11. Myös pikkulokkeja oli todella huonosti, alle tuhat. Ruokkilinnut menivät lokakuussa ja marraskuussa yhtä hyvin/huonosti. Kiislojen määrät ovat viimeisen kymmenen vuoden aikana jonkin verran nousseet aiemmasta tasosta ja 2022 näimme 49, mutta ruokkien määrät taas olivat 2004 ja 2009 projektilaskennoissa yli 1200, kun sen jälkeen luvut ovat pysyneet alle 400, joista 2022 vain 194. Merisirrejä nähtiin jälleen uusi ennätys, 77, joista vain kolme marraskuussa, muut lokakuussa.

Syyskuussa nähtiin myös kolme kuningaskalastajaa (ja yksi elokuussa). Petomuutto tuntui aika vaisulta, mutta nähtiin sentään kaksi maakotkaa (yhdessä), yksi arosuohaukka ja yksi niittysuohaukka. Hyvästä punajalkahaukkasyksystä huolimatta Pöösaspeassa nähtiin vain kolme muuttavaa, tosin juuri silloin oli monta välipäivää havainnoinnissa. Ainoa normaalia hieman tavallisempi laji oli varpushaukka, yht 158. Käpytikkamäärä oli vähän parempi, 78. Närhiä meni vähän paremmin, 302, kun taas hakkeja oli todella vähän, vain 25. Kottaraisia oli hyvin, 2361. Myös keltavästaräkkejä oli mukavasti, 137, ja yksi sitruunavästaräkki nähtiin myös. Lapinkirvinenkin ilahdutti, se on alueella yllättävän hankala. Käpylintuja meni aika mukavasti, sen sijaan vihervarpuset olivat täysin kateissa. Pulmusille syksy oli hyvä, yht. 175, joista 113 lokakuussa ja loput marraskuussa. Myös hemppoja oli hyvin, 234.

Staijissa oli tauko marraskuun lopulta vuoden vaihteeseen, mutta tänä talvena onneksemme allihaahkat vihdoinkin suostuivat muuttamaan ollessamme paikalla, ja näimme todella hienoa muuttoa 1-6. tammikuuta, joista parhaana päivänä 3.1. muutti 149 lintua, ja yhteensä näinä päivinä 219. Vielä helmikuun puolivälin reissulla 16.2. seilaili yllättäen 21 naaraspukuista allihaahkaa alueella. Saarenmaan Undvasta ilmoitetut paikallismäärät olivat pitkälle helmikuuta suhteellisen pieniä, mutta 24.2. ilmoitettiin 173. Olivatko pitkään matkalla?

Virolaisia stajareita kävi enemmän heinäkuussa, ja suomalaisia taas lähinnä lokakuussa, jolloin oli ajoittain jopa hyvä miehitys ja hieno lintuasematunnelma. Muista mainittakoon kylmässä asemakopissa majoittunut ranskalainen joka stajasi tiiviisti kaksi päivää jatkuvasta sateesta huolimatta ulkona. Kiitokset kaikille stajareille!

Havainnot löytyvät tarkemmin <http://vana.elurikkus.ut.ee/> ja muuttohavainnot myös trektellenistä (kieleksi voi valita esim. suomen, ruotsin tai English (scientific):

Päivittäiset havainnot <https://www.trektellen.nl/count/view/1652>

Vuoden 2022 luvut kuukausittain <https://trektellen.org/site/totals/1652/2022/-2/1>

Vuoden 2013-2022 syysluvut <https://trektellen.org/site/yeartotals/1652/2022/-2>

Vuoden 2003-2012 syysluvut <https://trektellen.org/site/yeartotals/1652/2012/-2>

sekä Haversi: <https://www.trektellen.org/count/view/2184>.

Rengastukset: <https://www.trektellen.org/maps/index/0/2972>